

Mualla sergisinde bilirkişi tartışması

Fikret Mualla Retrospektifi tartışması sürüyor. Plastik sanatlar dünyasının önde gelen isimleri, tartışmayı tarafları ve 'sahtecilik' kavramı üzerinden değerlendirdi

14 Nisan 2005'te İstanbul Modern'de açılan Fikret Mualla sergisi etrafında gelişen tartışmalar sürüyor. 28 Mayıs'ta Radikal gazetesinde çıkan Ferit Edgü imzalı mektup, sergideki tabloların 'sahte' olup olmadığı konusuna dikkat çekti. Edgü, "Öldükten sonra en çok resim yapan sanatçı diye nitelenen zavallı Fikret Mualla'nın bir müzede düzenlenen ilk retrospektifinde üzerine eksperinun en küçük gölgesi düşmemiş yapıtlarının sergilenmesi gerekmez miydi? Hadi, siz 3 küratör, asıllarıyla sahtelerini birbirinden ayırt edemiyorsunuz, bu durumda nerden, kimden geldiklerine bakmanız gerekmez miydi?" dedi.

Küratörler Ali Akay, Levent Çalkoğlu ve Haşim Nur Gürel, şunları söylediler: "Sergideki yapıtların orijinalliği konusundaki olumsuz görüş iddialarının, iddia sahiplerince nesnel ve bilimsel kanıtlarla ispatlanması gerektiği, aksi takdirde bu iddiaları ortaya atan kişilerin 'müfteri' konumuna düşeceği kanısındayız."

■ Yahşi Baraz (Galeri Baraz'ın sahibi):

Fikret Mualla'nın ekspertizini yapmak kolay değildir. Türkiye'de ben ekspertiz yaparım diye bilinen tek isim Ferit Edgü'dür. O da neye göre ekspertiz yapmaktadır? Laboratuvarı yoktur. Bunun eğitimini yapmamıştır.

Öyle havadan ekspertiz yapılmaz. Ekspirim diyor, açık artırmada resmi satıyor, sonra birisi şüphelendiğinde, eksper Ferit Edgü'dür diyorlar, resim Ferit'e gidiyor; zaten Ferit'in resmi. Resim orijinaldir diyor. İşin sistemi bu. Denetleyecek başka kimse yok.

Resim sahtedir, dediğinizde kanıtlamanız gerekir. Edgü'nün sattıkları orijinal oluyor, satamadıkları sahte. Buna inanmam. Türkiye'de eksper diye bir şey yok. Bunları yurtdışında, galeride telefona bakmak için bile almazlar.

■ Bayram Karşıt (Eksper):

İnsanlar kataloglardaki ve duvarlardaki resimlere bakarak görüş beyan ediyor. Bu konularla ilgili fikirler durduk yerde değil sorulursa açıklanmalı. Resimlerin orijinalliği hakkında görüş belirtebilmek için hepsinin incelenmesi gerekir.

■ Ali Artun (Galeri Nev'in kurucusu-Sanat Yayınları editörü):

Bu tartışmaların İstanbul Modern'in kuruluşundaki politika eksikliklerinden kaynaklandığını düşünüyorum. Bunu kutupsallaştırarak, 1-2 kişinin ihtilafına dönüştürerek incelemek yanlış. Keşke bunlar eleştiri ortamı, kamuyu temsil eden mecralar içinde, sanat eleştirisiyle ilgili dergilerde kapsamlı tartışılsa, 2 kişinin ihtilafına indirgenmeseydi.

Türkiye'de Fikret Mualla ile ilgili sahtecilik konusu speküle edilir. Sergi öncesinde tablolar incelenmelidir.

■ Nevzat Metin (Yurt ve Sanat Galerisi sahibi):

Dünyanın birçok ülkesinde her müzenin bir laboratuvarı vardır, DNA testi yapar gibi incelerler tabloları. Türkiye'de böyle bir kurum yok. Bir bilirkişi yok.

Yaşayan sanatçının kendisi bilir sahteleri; fakat yaşamayan sanatçılar için çok zor. Fikret Mualla'nın yüzlerce sahte resmi var. Ekspertiz olarak tanımlanan birçok kişi somut cevap veremiyor, bu tablo onun olabilir, diyorlar. Bu onun tablosudur diye net bir sonuca varamıyorlar.

■ Prof. Dr. Kemal İskender (MSÜ Güzel Sanatlar Fak. Resim Bölümü Öğretim Üyesi/İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Eski Müdürü):

Resimlerin sahteliği söz konusu olabilir. Fikret Mualla resimlerinin sahtelerinin piyasası oluşmuştur. Ferit Edgü'nün sergideki bazı resimlerin saibeli olduğunu söylemesi, kendisinin serginin oluşumu aşamasında dışlanmasından da kaynaklanıyor olabilir.

Ali Akay'ın belirttiği karbon testi yapmak gibi bilimsel konulara girmesi, onun da konuyu pek bilmediğini gösteriyor. Karbon testi, bir resmin yaşını verir. Bu testi 20-30 yıllık bir resme değil, 200 yıllık bir resme uygulayabilirsiniz. Benim tezim, müzenin elemanlarının resimden anlamadıkları yönünde.

Müze yetkilileri, bu eserleri sergilerken orijinalitesinden yüzde yüz emin olmalı, işi bilenlere danışmalıydı. Edgü, küratörleri eserlerin 'kaynağını sorgulamamak'la itham etmekte haklıdır.

■ Süleyman Üstünel (Koleksiyoner):

Sergiyi gezdim. Resimlerin kalitesinin iyiliği ya da kötülüğü tartışılabilir ama 'sahte' denmesi çok ağır bir suçlama. Bu suçlamayı yapan kişinin elinde bilimsel bir ispat olması gerekir. Bu tür tartışmalar ressamı zarar veriyor. Fikret Mualla'nın resimleri bu tür dedikodulara maruz kalmamış olmasaydı çoktan d'Orsay Müzesi'ne girmişti.

■ Prof. Dr. Hüsamettin Koçan (Resam-Marmara Ü. Güzel Sanatlar Fak. Dekanı):

'Sergi aceleyle getirilmiş'

Ferit Edgü'nün haklı olabileceği noktalar var, fakat Ali Akay'ın da haklı sözleri var.

Belli ki, sergiyi açan kuruluş iyi niyetli bir yaklaşım içinde, ama serginin aceleyle getirilmiş olduğu da belli. Tartışma karşılıklı suçlamaya doğru gidiyor, bu yeni bir sonuç doğurmayacak. Tartışmayı duygusal boyutundan çıkarmak lazım.

Fikret Mualla resimlerinin sahte olabileceği yeni bir söylenti değil. Fikret Mualla, kolay taklit edilebilir malzeme sağlıyor.

Ali Akay'ın önerdiği testler yapılabilir. Fikret Mualla zamanında yapılmış bir resmin taklit olduğu söylenemez; yapsa yapsa Fikret Mualla kendi kendisini taklit etmiştir.